ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1105
Ημερομ. Κατάθεσης: 6/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 6 Νοεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την κα. Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Θέμα: «Αποκλεισμός ατόμων με βαριά αναπηρία από τα προνοιακά επιδόματα»

Σοβαρά ζητήματα κοινωνικής δικαιοσύνης και ίσης μεταχείρισης ανακύπτουν από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο χορήγησης των προνοιακών αναπηρικών επιδομάτων του ΟΠΕΚΑ καθώς η λήψη σύνταξης εξακολουθεί, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, να αποτελεί λόγο αποκλεισμού οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με σοβαρές αναπηρίες.

Ειδικότερα, από τα προγράμματα αναπηρικών ενισχύσεων του ΟΠΕΚΑ, τρία προβλέπουν ιδιαίτερους περιορισμούς που σχετίζονται με την παράλληλη λήψη συνταξιοδοτικών ή άλλων παροχών. Πρόκειται για την οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά αναπηρία, την οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά νοητική υστέρηση και την οικονομική ενίσχυση ατόμων με εγκεφαλική παράλυση.

Στην πρώτη περίπτωση, της οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με βαριά αναπηρία, κατά γενικό κανόνα αποκλείονται όσοι λαμβάνουν σύνταξη γήρατος ή χηρείας ανεξαρτήτως του ύψους της με συγκεκριμένες μόνο εξαιρέσεις. Στη δεύτερη περίπτωση, της βαριάς νοητικής υστέρησης, ισχύουν περιορισμοί για την παράλληλη λήψη οικονομικής ενίσχυσης λόγω της ίδιας αιτίας ενώ στην τρίτη περίπτωση, της εγκεφαλικής παράλυσης, προβλέπεται περιορισμός στην παράλληλη λήψη αντίστοιχης παροχής με δυνατότητα καταβολής της διαφοράς όταν αυτή υπολείπεται του προβλεπόμενου επιδόματος.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα γυναίκας ηλικίας άνω των 65 ετών, με πιστοποιημένη βαριά αναπηρία σε ποσοστό άνω του 80%, η οποία δεν μπορεί να λάβει το προνοιακό επίδομα βαριάς αναπηρίας του ΟΠΕΚΑ επειδή εισπράττει σύνταξη χηρείας από τον πρώην ΟΓΑ ύψους μόλις 78 ευρώ μηνιαίως το οποίο δεν επαρκεί για την κάλυψη ούτε των στοιχειωδών αναγκών διαβίωσής ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει σημαντικές ανάγκες καθημερινής φροντίδας και υποστήριξης.

Εξάλλου, η σύνταξη χηρείας αποτελεί παροχή που απορρέει από ασφαλιστικό δικαίωμα του θανόντος συζύγου και δεν συνδέεται με την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών που προκαλεί η αναπηρία του επιζώντος. Η εξομοίωσή της, ως προς τις συνέπειες για τη χορήγηση προνοιακής ενίσχυσης, με άλλες συνταξιοδοτικές παροχές, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό ύψος της, δημιουργεί εύλογα ερωτήματα ως προς την κοινωνική σκοπιμότητα και την αναλογικότητα της συγκεκριμένης ρύθμισης.

Επειδή η προστασία των ατόμων με αναπηρία αποτελεί συνταγματική υποχρέωση της Πολιτείας και η εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης βασικό κοινωνικό δικαίωμα τους

Επειδή οι διαφορετικές προϋποθέσεις χορήγησης των τριών συγκεκριμένων αναπηρικών ενισχύσεων δημιουργούν ζητήματα ισότητας, αναλογικότητας και αποτελεσματικότητας της κοινωνικής προστασίας,

Επειδή η σύνταξη χηρείας και το προνοιακό αναπηρικό επίδομα εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς και δεν καλύπτουν τις ίδιες ανάγκες,

Ερωτώνται οι αρμόδιοι κ.κ. Υπουργοί:

1. Προτίθενται να τροποποιήσουν το θεσμικό πλαίσιο χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με βαριά αναπηρία, ώστε η λήψη εξαιρετικά χαμηλής σύνταξης, ιδίως ισόβιας σύνταξης χηρείας, να μην αποτελεί λόγο αποκλεισμού από την προνοιακή παροχή;
2. Προτίθενται να επανεξετάσουν συνολικά τους περιορισμούς που ισχύουν στα τρία προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης για βαριά αναπηρία, βαριά νοητική υστέρηση και εγκεφαλική παράλυση, με στόχο τη θέσπιση δικαιότερων και αναλογικότερων προϋποθέσεων για την παράλληλη λήψη συνταξιοδοτικών και προνοιακών παροχών;

Ο ερωτών Βουλευτής

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας